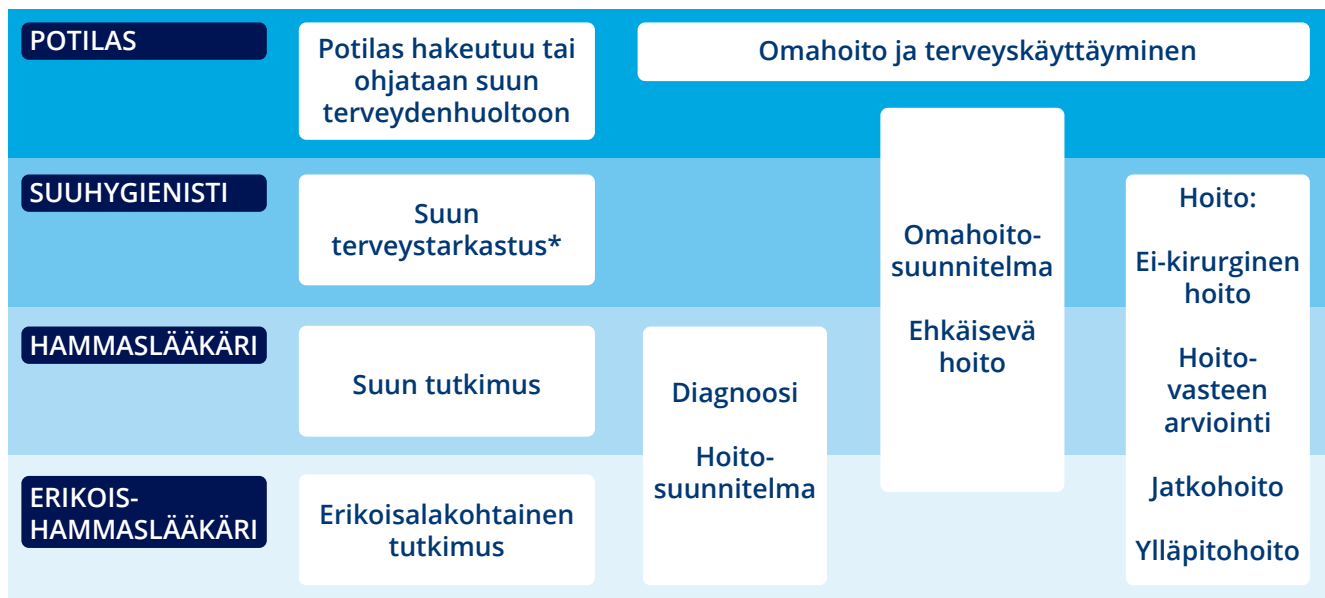

Parodontologinen hoitopolku

Anna Maria Heikkinen, Essi Teronen ja
Käypä hoito -työryhmä Parodontiitti

11.2.2025

* Perustuu hammaslääkärin tekemään tutkimus- ja hoitovälin määritykseen
Ks. [Suun tutkimus- ja hoitovälin määrittäminen Hyvä käytäntö -konsensussuositus](#)

POTILAS	
EHKÄISY • Potilaan kanssa käydään läpi suun terveyden nykytila, omahoito ja terveyskäyttäytyminen sekä tuen tarve • Motivoivassa keskustelussa pohditaan yhdessä asetettavia tavoitteita, joihin potilasta sitoutetaan • Potilaan kanssa käytävän keskustelun pohjalta laaditaan omahoitosuunnitelma • Suunnitelman toteutumista seurataan ja suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa • Omahoitosuunnitelma ohjaa omahoidon keinoin kohti yhdessä asetettuja tavoitteita • Ks. lisätietoa Motivoivan keskustelun soveltaminen tupakoinnin lopettamisen tukena	OMAHOITO JA TERVEYSKÄYTTÄYTYMINEN • Hampaiden huolellinen harjaus kahden minuutin ajan kahdesti päivässä fluorihammastahnalla • Hammasvälien päivittäinen puhdistus ammattilaisen ohjeistamilla välineillä • Ei tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä • Ks. Tupakka- ja nikotiiniriippuvuuden ehkäisy ja hoito Käypä hoito -suositus • Säännöllinen ateriaritmi, jossa terveelliset ateriat ja välipalat • Napostelun, happamien ruokien ja juomien runsaan sekä usein toistuvan käytön rajoittaminen • Janojuomana vesi

PARODONTOLOGINEN TUTKIMUS

Hammaslääkäri, perehtynyt hammaslääkäri*, erikoishammaslääkäri

TERVEYSTARKASTUS**

Suuhygienisti

Esitiedot:

- Pitkäaikaissairaudet ja niiden lääkitykset (erityisesti infektiokerkkyyteen, vuotokomplikaatioihin ja ienliikakasvuun liittyvät)***
- Diabetespotilaan sokerihemoglobiini HbA1c
- Mikrobilääkeprofylaksin tarve
- Aiempi suun terveydenhoito, sen säännöllisyys ja jatkuvuus
- Omahoitotavat ja -välineet
- Tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön määrä, kesto, lopettamisyritykset, annettu mini-interventio ja vieroitushoito

* Kokemuksen ja täydennyskoulutuksen avulla parodontaalisairauksien hoitoon perehtynyt hammaslääkäri

** Sisältää parodontiumin tarkastuksen

*** Suuhygienisti voi konsultoida hammaslääkärää

PARODONTOLOGISEN STATUKSEN JA DIAGNOOSIN KIRJAAMINEN

Hammaslääkäri, perehtynyt hammaslääkäri, erikoishammaslääkäri

- Löydösten perusteella asetetaan parodontologinen **diagnoosi**
 - Parodontologinen diagnoosi kirjataan potilastietoihin käyttäen ICD-10-koodeja
 - K05.30 ja K05.31 kuvastavat parodontiittia ja K05.1 gingiviittia
 - T84.62 kuvastaa peri-implantiittia ja T84.60 peri-implanttimukosiittia
- Parodontiittidiagnoosin jälkeen määritetään:
 - parodontiitin vaihe (I–IV), joka kuvaa taudin vaikeusastetta
 - parodontiitin riskiluokka (A–C), joka kuvaa taudin etenemistä
 - parodontiitin laajuus hampaistossa

HOITOSUUNNITELMA JA HOITO

Hammaslääkäri, perehtynyt hammaslääkäri, erikoishammaslääkäri tai suuhygienisti

Omahoitosuunnitelma:

- Potilas ja ammattilainen sopivat yhdessä keskeiset tavoitteet, joihin potilas sitoutuu. Näiden tavoitteiden pohjalta laaditaan omahoitosuunnitelma, jossa kuvataan ainakin:
 - yhdessä sovitut ja ohjeistetut omahoitovälineet
 - tupakka- ja nikotiinituotteiden ja muiden päihteiden käyttö sekä niistä vieroittautuminen
 - diabeteksen hoitotasapaino

Hoitosuunnitelma:

- Hoitosuunnitelman laatii hammaslääkäri yhteisymmärryksessä potilaan kanssa
- Ei-kirurgisen hoidon käynnin ja toteuttaja
- Hoitovasteen arvioinnin ajankohta
- Arvio mahdollisesta kirurgisen hoidon tarpeesta ja muiden hammaslääketieteen osa-alueiden konsultaatiotarpeesta
- Jatkohoitosuunnitelma ja ylläpitohoitoväli

Työnjakoesimerkki

		Riskiluokka		
Vaihe		A	B	C
	I	hammaslääkäri + suuhygienisti	hammaslääkäri + suuhygienisti	hammaslääkäri + suuhygienisti
	II	hammaslääkäri + suuhygienisti	hammaslääkäri + suuhygienisti	hammaslääkäri + suuhygienisti
	III	hammaslääkäri + suuhygienisti	perehtynyt hammaslääkäri / erikoishammaslääkäri + suuhygienisti	perehtynyt hammaslääkäri / erikoishammaslääkäri + suuhygienisti
	IV	perehtynyt hammaslääkäri / erikoishammaslääkäri / moniammatillinen erikoishammaslääkäritiimi	perehtynyt hammaslääkäri / erikoishammaslääkäri / moniammatillinen erikoishammaslääkäritiimi	perehtynyt hammaslääkäri / erikoishammaslääkäri / moniammatillinen erikoishammaslääkäritiimi

Suuhygienisti osallistuu hammaslääkärin tekemän arvion ja ammattipätevyytensä mukaisesti omahoidon ohjaukseen, hoitoon ja ylläpitohoitoon

Hoito

- Ei-kirurginen parodontologinen hoito, hoitovasteen arviointi
- Tarvittava jatkohoito, esim. toistettu instrumentointi, parodontaalikirurgia, purennan kuntoutus

Ylläpitohoito

- Esitietojen ja omahoitosuunnitelman päivitys
- Ammattimainen ylläpitohoito
- Tutkimus- ja/tai ylläpitohoitovälin määrittäminen
 - Ks. [Suun tutkimus- ja hoitovälin määrittäminen, Hyvä käytäntö -konsensussuositus](#)

LÄHETEKRITEERIT PERUSTERVEYDEN- HUOLLON ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRI- TASOISEEN HOITOON

- Vaiheen II–IV parodontiittia sairastavat potilaat, jotka eivät ole saaneet vastetta asianmukaisesti tehtyyn ei-kirurgiseen hoitoon seurannan jälkeen, vaikka omahoidon tavoitteet on saavutettu
 - Pitkäaikaissairaat potilaat, joiden yleisterveydentilaa parodontiitti komplisoi, mutta jotka eivät täytä erikoissairaanhoidon kriteereitä
 - Vaiheen III–IV yleistynyt parodontiitti, jossa toimenpiteet ovat erittäin vaativia (syvät taskut, furkaatiovauriot, vaikeapääsyiset pinnat)
 - Poski- ja etuhampaisiin paikallistuva parodontiitti
 - Usean hammaslääketieteen erikoisalan yhteistyönä hoidettavat potilaat, joilla on yleistynyt parodontiitti
 - Peri-implantiitti*
 - Nekrotisoivat parodontaalisaurodet
 - Haitalliset mukogingivaalidefektit, esim. ienvetäytymät
- * Peri-implanttikumosiitin hoito kuuluu hoitavalle hammaslääkärille tai suuhygienistille

LÄHETEKRITEERIT ERIKOISSAIRAANHOITOON

- Vaiheen III–IV parodontiitti silloin, kun on syytä epäillä yleisterveydellistä syytä sairauden taustalla (mm. harvinaiset geneettiset tilat)
 - Laajat hammaslääketieteelliset kokonaishoidot, joissa parodontiitin hoito on osana muuta hammaslääketieteellistä erikoissairaanhoitoa ja jotka hoidetaan monialaisena yhteistyönä*
 - Vaiheen III–IV parodontiitti, joka on edennyt nopeasti, joka on nuorella henkilöllä tai johon ei perusterveydenhuollossa ole saatu vastetta asianmukaisesta hoidosta huolimatta*
 - Vaikeat limakalvosairaudet ja muihin sairauksiin liittyvät kudostuutokset*
 - Seuraavien sairauksien tai tilojen yhteydessä:
 - Pään ja kaulan alueen pahanlaatuiset kasvaimet, leukojen alueen sädehoito
 - Luun hajoamiseen vaikuttavan lääkehoidon aiheuttama leukaluukuolio
 - Solunsalpaajahoito tai muu immuunivastetta merkittävästi heikentävä lääkitys*
 - Vaikean ienliikakasvun hoito
 - Ennen elinsiirtoja ja elinsiirtojen jälkeen
 - Vaikeat veri- ja sydänsairaudet
 - Vaikeahoitoinen diabetes elinkomplikaatioineen
 - Muu vaikea sairaus, joka edellyttää hoidon toteuttamista sairaalaolosuhteissa
- * Tähtimerkillä merkityt kriteerit voivat vaatia konsultaatiota ennen lähettämistä